

Nr 101

Av herrar Tistad och Ernulf, om undantag från mervärdeskatt för tandproteser m. m.

(Lika lydande med motion nr 167 i Andra kammaren)

Enligt förordningen om mervärdeskatt omfattas tandläkartjänster inte av skatteplikt. Arbeten som utföres av dentallaboratorier är däremot skattepliktiga.

Motsvarande olikhet i skattehänseende förelåg beträffande den allmänna varuskatten. Den leder till att dentaltekniska arbeten, som utföres av en tandläkare eller av en tekniker anställd hos en tandläkare, blir skattefria. Om en tandläkare låter utföra samma arbeten hos ett fristående dentallaboratorium, måste laboratoriet påföra honom skatt för arbetena. Å andra sidan har laboratoriet avdragsrätt för ingående skatt, vilket tandläkaren inte har. Därigenom reduceras skillnaden i skattebelastning. Reduktionen är dock tämligen obetydlig. I dentallaboratoriernas produktion ingår nämligen arbetskostnad med i genomsnitt ej mindre än 65 procent, medan materialkostnaderna endast motsvarar 8 procent.

Utredningen angående indirekta skatter och socialförsäkringsavgifter har i sitt betänkande (stencil Fi 1967: 10, s. 179—180) behandlat frågan om dentallaboratoriernas skattskyldighet i ett system med mervärdeskatt och anfört:

En åtgärd, som innebär att beskattningen av dentallaboratoriernas arbeten begränsas till den ingående skattebelastningen för verksamheten, skulle betyda en enhetlig beskattning på detta område och skulle dessutom medföra att alla renodlade dentallaboratorier undgår skattskyldighet med en viss reducering av antalet skattskyldiga som följd. Dentallaboratorier bedrivs emellertid också i förening med försäljning av utrustning och material till tandläkare. I dessa fall skulle ett undantag för laboratoriernas omsättning medföra inte endast att viss del av omsättningen skulle vara skattefri utan också att avdragsrätten för ingående skatt skulle vara begränsad till den skattepliktiga försäljningsverksamheten. Kravet på likhet i beskattningen förutsätter nämligen, att laborativverksamheten skall belastas med ingående skatt för såväl material som utrustning m. m. Här har man att räkna med praktiska tillämpningsproblem. Det bör också beaktas att skatteplikt för dentallaboratoriernas arbeten medför en avdragsrätt för all ingående skatt för såväl material som utrustning. Någon sådan avdragsrätt tillkommer inte tandläkarna och därmed begränsas skillnaden i reell skatteeffekt. Även om vi har förståelse för det framförda yrkandet anser

vi att de skattetekniska skälen talar mot ett undantag för tandtekniska arbeten. Något sådant undantag ingår därför inte i vårt förslag.

I gemensamt yttrande över utredningens förslag tillbakavisade Sveriges Tandläkarförbund och Dentallaboratoriernas riksförbund utredningens huvudskäl för att inte medge undantag för dentaltekniska arbeten, nämligen att dentallaboratorier bedrivs i förening med försäljning av utrustning och material till tandläkare. Enligt yttrandet förekom det endast i ett enda fall att en person samtidigt bedrev dentallaboratorium och dentalvaruhandel, men detta skedde i form av två separata registrerade firmor med helt skild bokföring. Någon förändring därvidlag torde inte ha skett sedan yttrandet avgavs.

Den större skattebelastningen på tandtekniska arbeten som utföres på beställning hos fristående laboratorier utgör självfallet från konkurrenssynpunkt en belastning för dentallaboratorierna. Denna bristande konkurrensneutralitet hos beskattningen gynnar tandläkare som anställt egna tekniker och motverkar en rationell arbetsfördelning på det ifrågavarande området. Tandläkare, som inte har tillräckligt arbete för en egen tekniker, har med nuvarande skattebestämmelser funnit det vara lönande att anställa en tekniker gemensamt med en eller två andra tandläkare i samma situation. Inom fackkretsar anses allmänt att fristående dentallaboratorier, som vart och ett betjänar ett större antal tandläkare, under samma konkurrensbetingelser har bättre förutsättningar än den enskilde tandläkaren att genom användande av specialiserad personal tillgodose de kvalitetsmässiga kraven inom hela det dentaltekniska området. Med detta för ögonen arbetar dentallaboratoriernas branschorganisation hårt för en strukturrationalisering inom branschen. De nuvarande förhållandena i fråga om mervärdeskatten verkar emellertid starkt bromsande på dessa strävanden.

I Danmark, där mervärdeskatt infördes fr. o. m. den 3 juli 1967, befriade finansministern jämlikt bemyndigande i lagen om allmän omsättningsavgift redan från tidpunkten för lagens ikraftträdande dentallaboratorier och tandläkare från mervärdeskatt för av dem framställda »aftagelige og faste tanderstatninger samt individuelle apparaturer til ortodontiske, kæbeortopædiske og kæbekirurgiske behandlinger».

I Norge, där mervärdeskatt infördes vid det senaste årsskiftet, har från skatteplikt undantagits »omsetning fra leger, tannleger og tannsteknikere av varer som brukes i syke- og tannpleien».

När det gäller en omsättningsskatt av generell karaktär som mervärdeskatten är det angeläget att så långt möjligt begränsa undantagen från skatteplikt och skattskyldighet. »Undantag föder nya undantag», har det ofta sagts. Om ett undantag — dit hör även tandläkartjänster även om de formellt ej framstår som sådana — visar sig ha ogynnsamma effekter på angränsande områden bör man därför i första hand överväga att avskaffa undantaget. I fråga om tandläkartjänster är detta inte möjligt. Att fördyra

tandvården genom att belägga kostnaden därför med mervärdeskatt är olämpligt av sociala skäl. Om man inte vill låta den rådande orättvisan bestå, måste man gå en annan väg och söka finna en bättre avgränsning av det redan gällande undantaget. Att skapa något nytt undantag är det inte fråga om.

Vi anser att alla skäl talar för att från skatteplikt enligt mervärdeskatteförordningen undantaga dentallaboratoriernas arbeten.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i 8 § förordningen om mervärdeskatt skall tillföras en ny punkt av följande lydelse:

tandproteser samt individuellt avpassade apparater för ortodontiska, käk-
ortopediska och käkkirurgiska behandlingar.

Stockholm den 20 januari 1970

Eskil Tistad (fp)

Gudmund Ernulf (fp)

Nr 102

Av herr Werner, om skärpning av aktievinstbeskattningen och
markvärdebeskattningen.

(Lika lydande med motion nr 112 i Andra kammaren)

Stockholm i januari 1970

Lars Werner (vpk)
